

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.II.20.001/2026/5/I.

A felperes: Felperes1.

(Cím2.)

A felperes képviselője: Grafl Ügyvédi Iroda

(cím12,

ügyintéző: dr. Grafl Fülöp Gyöngyi ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím4)

Az alperes képviselője: Dr. Somfainé dr. Hodoniczki Anita ügyvéd

(cím14)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék

4.G.20.123/2025/13.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

alperes 14. szám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és az alperes által a tőkeösszeg után fizetendő kamat mértékét évi 5%-ra leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 288.578,- (kettőszáznyolcvannyolcezer-ötszázhetvennyolc) Ft másodfokú perkölséget.

Az ítélet egy példányát megküldeni rendeli az elsőfokú bíróság útján az illetékügyben eljáró illetékes hatóság részére az alperes által a másodfokú eljárásban EFER útján megfizetett illetékből 369.239,- (háromszázhatvankilencezer-kettőszázharminckilenc) Ft illeték külön kérelemre történő visszatérítése végett.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes a felperes megrendelésére évek óta nemzetközi fuvarozási tevékenységet végzett. A kialakult gyakorlat szerint az áru értékét a felperes a fuvarlevélen nem tüntette fel, kizárólag a termék mérete és súlya került meghatározásra, melyet az alperes elfogadott.

[2] 2022. május 17. napján a felperes először telefonon, majd írásban szám1 szám alatt különböző márkanévtípusú számítástechnikai eszköz fuvarozását rendelte meg az alperestől Helység1 felrakóhellyel. Az alperes a rendszám1, rendszám2 (helyesen: rendszám3) rendszámú ponyvás teherautó járművet állította ki, amelyen a berakodási részen, az ajtónál külön zár nem volt rendszeresítve, az kézi erővel kinyitható volt. A nyerges vontató nyomkövetővel volt ellátva, míg a pótkocsiban ilyen készülék nem volt.

[3] A fuvar teljesítése során a gépkocsivezető a szükséges pihenőidejét tölteni a gépjárművel Ország1ban, egy nem őrzött kamionparkolóban állt meg, ahol térfigyelő kamerarendszer nem működött. A pihenőidő letelte után 2022. május 19. napján a gépjárművet megtekintve azt észlelte, hogy a gépkocsi ponyváját körülbelül 7 cm hosszúságban felhasították és 45 darab márkanévtípusú nyomtatót a gépjárműből eltulajdonítottak, oly módon, hogy a nyomtató nagysága miatt feltehetően a ponyvás gépjármű hátsó ajtaját fizikai sérülés nélkül kinyitották. A nyerges vontatóba szerelt nyomkövető készülék adatai alapján a nyerges vontató mozgása, illetve leállása beazonosítható volt, ideértve a bűncselekmény helyszínét is.

[4] A gépkocsivezető értesítette a ország1-i rendőrséget, akik helyszíni szemlét folytattak le, kihallgatták a gépkocsivezetőt, majd lopás vétsége miatt büntetőeljárást kezdeményeztek, melynek érdemi befejezéséről információ nem áll rendelkezésre.

[5] A felperes részére a márkanévtípusú cég, illetve annak biztosítója az eltulajdonított termékek értékét a kilogramm-súly alapján meghatározó fizetési felszólítást küldött

11.804,21,- euróról, amely összeget a felperes amárkanév1cég biztosítójának 2023. június 15. napján banki átutalással megfizetett.

[6] A felperes elsődlegesen az 1971. évi 3. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről” szóló, Genfben, 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény (CMR Egyezmény) 17. cikk 1. pontja, 18. cikk, 29. cikk alapján 11.804,21,- euró kártérítés és ennek 2023. június 15-től járó, a jogszabály szerinti mindenkor irányadó jegybanki alapkamat + 8%; másodlagosan a CMR Egyezmény 23. cikk 3. pontja alapján 11.804,21,- euró kártérítés és ezután 2023. június 15-től évi 5% kamat, harmadlagosan a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 6:137. §, 6:186. § (1), (2), (3) bekezdése, 6:187. § (3) bekezdése, 6:189. § alapján 10.000,- euró kötbér és 1804,21,- kötbért meghaladó kár és ezek után 2022. május 18-tól járó, a jogszabály szerinti mindenkor irányadó jegybanki alapkamat + 8% mértékű kamat és perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[7] Állította, hogy 2022. május 17. napján márkanév1 gyártmányú elektronikai eszközök nemzetközi fuvarozására adott megbízást az alperesnek, az írásban megküldött feltételek között szerepelt, hogy a fuvarozónak őrzött parkolót kell választania és mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy ne lehessen hozzáférni a rakományhoz. Az alperes jól ismerte ezt a típusú fuvarfeladatot, sokszor fuvarozott márkanév1 termékeket a felperes megbízásából. 2022. május 19. napján az alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy a szállítmányt kirabolták, melyet jelzett a ország1-i hatóságoknak is.

[8] A kártérítés, illetve a kötbér összege tekintetében arra hivatkozott, hogy 11.804,21,- eurót kártérítés címén megfizetett a márkanév1 cég biztosítójának, a kár keletkezéséről, illetve annak konkrét adatairól szakértői vélemény készült.

[9] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[10] Állította, hogy szóbeli szerződés jött létre a felek között, ez alapján jelent meg a felrakóhelyen, ahol megtörtént a felrakás és a CMR okmány kiállítása. A felperes az általa hivatkozott, a keresetlevél mellékleteként csatolt megbízást utólag, 2022. május 18. napján küldte meg. Az egyébként hiányos is, mert nem tartalmazott rendelkezést az áru bevallott értéke, annak biztosítása tekintetében, továbbá nem kapott tájékoztatást az áru fajtájáról, valamint arról, hogy az a fajta, vagy az érték miatt különleges eljárást igényel-e. Hivatkozott arra is, hogy felperes rendelkezésére bocsátotta a felelősségbiztosítási szerződését, így a felperes is tudta, hogy az alperesi biztosítás mire terjed ki. A felperes az alperesi biztosítást elfogadta, tudomásul vette, nem kifogásolta, ezért megalapozatlan az utólagos kifogásolás.

[11] A fuvarozás megkezdése után megfelelő biztonsági eszközökkel ellátott helyen parkolt a sofőr, ettől függetlenül bekövetkezett a káresemény, melyet 2022. május 19. napján jelzett a felperes felé.

[12] Álláspontja szerint a CMR Egyezmény 6. cikk 2. pontja, a 7. cikk 1. pontja alapján – a fuvarlevél hiányosságai miatt - nem terheli felelősség a kár bekövetkezése miatt. A kötbér igényt azért is megalapozatlannak tartotta, mert az csak írásban lett volna kiköthető.

[13] Az elsőfokú bíróság a 4.G.20.123/2025/13. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 11.804,21 eurót és ennek 2023. június 15. napjától a kifizetés napjáig járó 8%-kal megemelt jegybanki alapkamatot, mint kamattartozást, továbbá 508.000,- Ft perköltséget.

[14] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla a Gf.II.20.175/2025/9/I. számú végzésével a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 381. § alapján az ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a perfelvételi szaktól új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezte, mert a perfelvételi szak szabálytalan lezárásával megvalósult eljárásjogi szabálysértés a másodfokú eljárásban nem volt orvosolható. Előírta, hogy az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Pp. szabályait betartva kell a perfelvételi szak lezárásáról határoznia. Felhívta az elsőfokú bíróság figyelmét arra, hogy a felek megtett perfelvételi nyilatkozatai ellenére nem tisztázta, hogy a korábbi szerződésekre tekintettel a perbeli szerződés részévé vált feltételek magukba foglalják-e a felperes által hivatkozott konkrét szerződési kikötéseket. Nem nyilatkoztatta az alperest arra, hogy az erre vonatkozó felperesi előadást vitatja-e, ha igen, mennyiben és milyen okokból. A felperes a jármű alkalmatlanságára is hivatkozott, de erre a perfelvételi eljárás során a törvényszék nem nyilatkoztatta meg az alperest, továbbá azt sem tisztázta, hogy a felperes vitatja-e azt az alperesi előadást, miszerint a felperes tisztában volt a fuvarozásnál igénybe vett jármű tulajdonságaival, azokat elfogadta, illetve azok ellen nem emelt kifogást. Utalt arra is, hogy az alperes nyilatkozott a gépjármű helyzetének követéséről információkkal rendelkező WEBI céggel kapcsolatban, a felperes pedig ezzel összefüggésben bizonyítási indítványt terjesztett elő.

[15] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban hozott fellebbezett ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg felperesnek 15 napon belül 11.804,21,- euró tőketartozást, valamint ezen összeg után 2023. június 15. napjától a kifizetés napjáig járó 8%-kal megemelt jegybanki alapkamatot, mint kamattartozást, továbbá 672.636,- Ft perköltséget.

[16] Abból indult ki, hogy a felek jogviszonyára a CMR Egyezmény volt irányadó. Az alapeljárásban lefolytatott tanúbizonyítás alapján megállapította, hogy a felek között hosszú ideje tartós gazdasági kapcsolat állt fenn, melyben a kialakult gyakorlat, üzleti szokás az volt, hogy az értéket a megbízó nem jelölte meg a fuvarlevélen, ezt az alperes minden esetben elfogadta. Ennek feltüntetése a CMR Egyezmény 6. cikk 2. pontja értelmében nem volt kötelező, a 7. cikk 1. pontja alapján az alperes nem mentesült a felelősség alól.

[17] Nem mentesült az alperes a CMR Egyezmény 17. cikk alapján sem, mert a rá bízott árut egy ponyvás, nem zárható gépjárművel szállította, maga a parkolás helyszíne a teljesskörű biztonsági követelményeknek nem felelt meg, olyan jellegű személy ellen irányuló fizikai erőszakra pedig, ami az áru elveszését okozta, nem is hivatkozott.

[18] A megismételt eljárásban megkeresett egyéb érdekelt1 adatszolgáltatásából egyértelműen meghatározható volt, hogy a gépjármű a bűncselekmény elkövetésének

időpontjában hol tartózkodott, továbbá erre nézve konkrét adatot tartalmazott a büntető eljárás során kiállított jegyzőkönyv is, ezért elutasította a felperesnek a gépkocsiba szerelt nyomkövető berendezés adatait kezelő cég ismételt megkeresésére irányuló bizonyítási indítványát.

[19] Mindezek miatt az elsődleges keresetnek helyt adva az áru ellopásával okozott kár megtérítésére és a felperes perköltségének megfizetésére kötelezte az alperest.

[20] Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében az alperes elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását, másodlagosan annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezését kérte.

[21] Nem vitatta, hogy a felek közötti kapcsolat régebbi eredetű, korábban is végzett fuvarozást a felperes részére, a felperes azonban sem korábban, sem a perbeli esetben nem közölte az alperessel a fuvarozandó áru értékét, kizárólag a termék mérete és súlya került meghatározásra. Fenntartotta, hogy a felperes szóban (telefonon) rendelte meg a perbeli fuvar, ennek során azonban semminemű külön rendelkezést, utasítást nem adott sem az áru biztosítása, sem a szállítást végző gépjármű vonatkozásában, írásbeli megbízást pedig igazolt módon csak a káresemény bekövetkezte után adott.

[22] A felperes nem tájékoztatta az alperest az áru jellegéről, az áru fajtájáról, arról, hogy mit fuvaroztat, az igényel-e bármilyen különleges eljárást, figyelmet. A CMR fuvarlevél sem tartalmazta az áru bevallott értékét, nem tartalmazott rendelkezést az áru biztosítása vonatkozásában sem és arra vonatkozó előírást sem, hogy milyen elvárása van felperesnek arról, hogy a gépjárművezető a pihenő idejét milyen körülmények között, hol töltheti el. Ezzel együtt a parkoló kiválasztása a felperes előírásának megfelelt, az általa megjelölt parkolót használta az alperes.

[23] A felperes azzal, hogy nem tüntette fel az áru értékét, azt, hogy a szállítandó áru nagy értékű, saját megtévesztő magatartásával hatott közre abban, hogy a szállítmány alulbiztosított volt. A felperes tisztában volt azzal, hogy az alperes biztosítása mire terjed ki, az alperes azonban, mivel az áru értéke előtte ismeretlen volt, nem volt abban a helyzetben, hogy magasabb biztosítási összegű CMR biztosítást kössön. A felperes a CMR Egyezmény 24. cikke alapján - pótdíj ellenében - a fuvarlevélbe írt bejegyzéssel bevallhatta volna az árunak a CMR Egyezmény 23. cikk 3. pontjában említett határt meghaladó értékét, és a fuvarlevélbe írt bejegyzéssel meghatározhatta volna az elveszéshez fűződő különleges kiszolgáltatási érdek összegét. A felperes ezekkel a jogszabály adta lehetőségekkel nem élt, így vállalta annak kockázatát, hogy esetleges kár esetén a teljes kára nem térül meg. Fenntartotta, hogy a CMR Egyezmény 7. cikk 1. pontja, 6. cikk 2. d) és e) pontja - valamint a Ptk. 6:269. § értelmében – mentesült a felelősség alól, az elsőfokú bíróság azonban nem indokolta meg, hogy miért nem fogadta el ezt a védekezését.

[24] A felperes az alperes által leadott rendszámok alapján tisztában volt azzal is, hogy a gépkocsi ponyvás kialakítású, de nem írt elő arra vonatkozóan semmit, hogy milyen járművel történjen a szállítás. A raktérbe való bejutás zárt, szilárd falú pótkocsi esetében nem lehetséges, a felperes azonban ilyen igényrel nem élt.

[25] Az alperes a megismételt eljárásban becsatolta a parkoló koordinátáit, ahol a rablás történt, továbbá az IRU honlapjának képernyő fotóját, melyen őrzött parkolóként szerepel ez a parkoló. Szerinte ezekből megállapítható, hogy nem követett el szerződésszegést, a parkolót a felperesi elvárásoknak megfelelően választotta ki, az elsőfokú bíróság azonban indokolás nélkül figyelmen hagyta kívül ezeket a bizonyítékokat. E tényekre tekintettel nem számíthatott a lopásra, nem valósult meg a CMR Egyezmény 29. cikk szerinti szándékossággal egyenértékű súlyos gondatlanság, ami a CMR Egyezmény 23. cikk 3. pontjában foglalt korlátozott felelősség áttörésére alkalmas lett volna.

[26] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság – a hatályon kívül helyező végzésben írt utasítás ellenére – nem állapította meg a felek közötti szerződés tartalmát, továbbá arra sem tért ki, hogy miért hagyta figyelmen kívül az alperes által hivatkozott, a Fővárosi Törvényszék által G.44.487/2017/81. számon hozott ítéletének rendelkezéseit.

[27] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte.

[28] Arra hivatkozott, hogy a fuvarozói felelősség custodia felelősség, amelynek kereteit a CMR Egyezmény 41. cikke figyelembevételével alapvetően az Egyezmény 17. és 18. cikke határozza meg. Eszerint a fuvarozó csak a CMR Egyezmény szabályai szerint mentesülhet a felelősség alól, az alperes azonban a kívánt mentesülés szabályait, okait nem határozta meg, perbeli előadásai nem igazodnak a CMR Egyezmény által meghatározott felelősségi struktúrához.

[29] A CMR Egyezmény 17. cikkének 1. pontja szerint a fuvarozó felelőssége azon a tényen fordul meg, hogy az árut átvette, de nem szolgáltatta ki. A jelen esetben nincs olyan, a CMR Egyezmény 17. cikk 2. pont szerinti körülmény, ami mentesíthetné az alperest a felelősség alól, illet maga sem állított, a fuvarozáshoz használt jármű rakterének zárhatatlansága egyértelműen az alperes terhére esik.

[30] Fenntartotta az alap- és a megismételt eljárásban előadott érveit, miszerint az alperesi felelősség mértékére nincs hatással az, hogy a felperes a megbízást milyen formában adta, a fuvarozási szerződés nem formakényszerhez kötött szerződés. A felperes kizárólagos joga volt annak eldöntése, hogy a fuvarozandó áru értékére nézve tesz-e bármilyen nyilatkozatot, a fuvarozói felelősség szabálya az értékbevallástól független. A felperes bizonyította a kárt és kilós kártérítést kért csak, ezért az alperes értékbevallás elmaradására való hivatkozása nem releváns.

[31] Az alperes elismerten többszáz fuvart bonyolított a perbeli feladási helyről márkanév1 címzeteknek, az ő terhére esik, ha nem tisztázta a saját biztosítójával, hogy miként lehet a biztosítási szerződést alakítani, mennyibe kerül a kurrens terméket is biztosítani, milyen terméket ne zárjanak ki. Az alperes ezzel kapcsolatban nem tett fel kérdéseket a felperesnek.

[32] A jármű alkalmatlan volt a fuvarozásra, mert a jármű ajtaját nem lehetett bezárni, a gépkocsin elhelyezett plomba (zár) arra szolgál, hogy azt bizonyítsa, hogy fuvarozási rendellenesség keletkezett.

[33] A fellebbezés túlnyomórészt megalapozatlan.

[34] Az ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezés kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta, így a másodfokú eljárásnak nem volt tárgya az elsőfokú ítéletben megállapított kár mértéke, ami a felperes által a fuvaroztató márkanév1 cég biztosítójának megfizetett, az elveszett áru súlya alapján kalkulált összeg volt.

[35] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem adtak okot a fellebbezésben felhozottak. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban – az ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében írt, a Pp. 386. § (1) bekezdés d) pontja szerinti utasítást betartva - az eljárási szabályoknak megfelelően járt el a perfelvétel és a perfelvétel lezárására körében, míg a megállapított tényállás a peres adatok, bizonyítékok alapján kiegészíthető volt.

[36] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy a felek egyező perbeli nyilatkozatai alapján a felperes által a szóbeli fuvarmegrendelése után elküldött, általános szerződési feltételekben foglalt elvárásai a fuvarszövegről és a sofőr által igénybe veendő pihenőhelyről a felek szerződésének részévé váltak a felek közötti szokásos szerződési gyakorlat alapján. Az írásbeli ellenkérelem mellékleteként becsatolt biztosítási fedezetigazolás adatai szerint a CMR-egyezmény 23. cikkének 3. pontjában megállapított súlykorlátozást alapul véve a perbeli fuvarnál használt járművekre tekintettel az alperes évenként és káreseményenként 100.000,- euróig terjedő felelősségbiztosítása a perben érvényesített kár összegére fedezetet nyújtott volna.

[37] Az elsőfokú bíróság a fenti kiegészítéssel a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével az ítéltábla egyetértett, annak indokait – a fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben előadottakra figyelemmel – az alábbiakkal egészíti ki.

[38] A felek között nem vitatottan szerződés jött létre nemzetközi közúti áru fuvarozási feladat ellátására, így a jogviszonyukra a CMR rendelet vonatkozik [CMR Egyezmény 1. cikk 1. pont]. A perben nem volt vitás, hogy a fuvarozást a CMR-en feltüntetett rendszámú járművekkel 2022. május 17-én az alperes megkezdte, mint ahogy az sem, hogy 2022. május 19-én észlelte az alperes sofőrje, hogy a gépkocsija ponyváját felhasították, és onnan a rakomány egy részét eltulajdonították. Nem vitatott, hogy a felperes részére a Canon cég biztosítója 11.804,21,- euró erejéig küldött felszólítást és ezt az összeget a felperes a márkanév1 cég biztosítójának 2023. június 15. napján banki átutalással megfizette.

[39] Az alperes érdemi védekezése lényegében azon alapult, hogy a felek között írásbeli szerződés nem jött létre, a konkrét perbeli szerződésnek nem váltak részévé a felperes által hivatkozott kikötések, és a rakomány részleges elvesztéséhez vezető káresemény (lopás) kapcsán őt sem szándékosság, sem súlyos gondatlanság nem terhelte, mert a sofőr egy

autópálya melletti, kamerákkal megfigyelt, biztonsági eszközökkel ellátott, kivilágított parkolóban állt meg a pihenőidejére.

[40] Az alperes ezen perbeli állításával szemben a törvényes képviselője, törvényes képviselő 1 a 2024. február 15-én tartott perfelvételi tárgyaláson azt nyilatkozta, hogy a felperessel „régóta kapcsolat áll fenn, tehát több alkalommal teljesítettünk fuvarozást. Ezen szerződéssel érintett áru fajtá tekintetében is volt már fuvarozásunk” (4.G.20.372/2024/15. jegyzőkönyv 4. oldal). Ezt követően a 2024. szeptember 17-én tartott érdemi tárgyaláson azt adta elő, hogy „az egyes kapcsolatoknál ugyanannyi információ állt rendelkezésre, mint a perbeli esetben, ugyanazok voltak az általános szerződési feltételek, egyébként korábban sem kaptunk tájékoztatást az érték megjelöléséről” (25. számú jegyzőkönyv 1. oldal).

[41] Mindezek miatt - a Pp. 266. § (1) bekezdésében írtakra is figyelemmel – az ítéltábla megállapította, hogy annak ellenére, hogy csak a szóbeli megrendelés után küldte meg a felperes az alperesnek az írásbeli fuvarmegrendelést az általános szerződési feltételeivel, a Ptk. 6:78. § (1) és (2) bekezdésének értelmében a perbeli szerződésnek részévé vált az a kikötés, hogy a vállalkozó által használt gépjárműnek meg kell felelnie az adott megbízás külön követelményeinek és a törvényi előírásoknak egyaránt, továbbá, hogy a szállítás során beiktatott pihenőkhöz őrzött parkolót kell keresni.

[42] A CMR Egyezmény IV. fejezetében szabályozott fuvarozói felelősség fennállásának főszabály szerinti feltétele az, hogy a felelősség megállapításának alapjául szolgáló tényállás az áru átvétele és kiszolgáltatása között jöjjön létre. A perbeli esetben ez nem vitásan megvalósult azzal, hogy az alperes által fuvarozásra átvett áru egy része annak a címzett részére való kiszolgáltatása előtt elveszett.

[43] A CMR Egyezmény 17. cikk 1. pontja látszólag objektív felelősségi alakzatot mutat, hiszen amennyiben az elveszés vagy megsérülés az áru átvételének és kiszolgáltatásának időpontja között következett be, a fuvarozó felelőssége beáll minden további, a vétkességre utaló normaszöveg nélkül – ez tehát a főszabály.

[44] A CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontja viszont a fuvarozó felelősség alóli mentesülését szabályozza arra az esetre, ha a rendelkezésre jogosult vétkessége, a rendelkezésre jogosultnak a fuvarozó vétkességére vissza nem vezethető utasítása, az áru sajátos hibája, vagy olyan körülmény okozta a kárt, amelyet a fuvarozó nem kerülhetett el, és amelynek következményeit nem állott módjában elhárítani. A CMR Egyezmény szerinti fuvarozói felelősség tehát valójában sem nem vétkességi, sem nem objektív, hanem egy exculpatív felelősségi alakzat azzal, hogy az Egyezmény bizonyos mentesülési okokat állapít meg.

[45] A CMR Egyezmény 17. cikk a 2. pontban lévő általános mentesülési szabályon túl a 4. pontban különleges veszélynemeket sorol fel, amelyekre tekintettel a fuvarozó mentesül a felelősség alól, ha a kár ezek egyikével vagy ezek közül többel együtt járó különleges veszélyből ered.

[46] Az alperes által hivatkozott kimentési okok vizsgálatának eredményeként helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy azok alapján az alperes mentesülését a CMR-egyezmény 17. cikkének 1. pontjában meghatározott felelősség alól nem lehetett megállapítani. Az ítéltábla az elsőfokú ítéletben írtakat azzal egészíti ki, hogy az áru megjelölésével kapcsolatban a fuvarlevél 9. rovatában feltüntetett „Canon electronical items” megjelölés megfelelt a CMR-egyezmény 6. cikk 1. pontjának f) alpontjában előírtaknak és a felek között kialakult szokásos gyakorlatnak. Mindemellett az alperesnek a közte és a felperes között korábban létrejött - általa sem vitatott tartalmú - fuvarozási szerződésekből is tudnia kellett arról, hogy a perbeli esetben milyen terméket kellett fuvaroznia.

[47] A perben nem volt vitás, hogy sem az áru értékét, sem az áru kiszolgáltatáshoz fűződő különleges érdek összecszerű megjelölését a fuvarlevélen nem tüntették fel, és azon nem szerepelt a feladó rendelkezése sem a fuvarozó számára az áru biztosítása tekintetében. Ennek a körülménynek azonban a perben nem volt jelentősége. Egyrészt azért, mert az árut a fuvarlevélen a CMR-egyezmény 6. cikkében előírtaknak megfelelően jelölték meg, másrészt sem az értékmegjelölés elmulasztása, sem pedig a biztosítási követelményekről való tájékoztatás elmaradása nem állt okozati összefüggésben a felperest ért kár bekövetkezésével, így az alperesnek a CMR-egyezmény 7. cikkének 1. pontjára történt hivatkozása is megalapozatlan volt. Ezek az adatok a fuvarlevélnek nem szükségképpen adatai, emellett azok hiánya csak abban az esetben alapozta volna meg a feladó kártérítési felelősségét, ha a kár bekövetkezése és az adatok hiánya között az okozati összefüggés megállapítható.

[48] Az alperesnek a CMR Egyezmény 17. cikk 2. pontjában foglalt mentesülési okra hivatkozása is megalapozatlan volt. A fuvarozott áru eltulajdonítását a bírói gyakorlat - alapesetben - nem tekinti olyan, a fuvarozó által el nem hárítható körülménynek, amely megalapozhatná a fuvarozónak a CMR-egyezmény 17. cikkének 2. pontja szerinti mentesülését (Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.675/2009/5., Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.422/2010/6.). Emiatt a kár elkerülhetőségéről a bíróságnak mindig az adott ügyre egyéniesített vizsgálattal, a fuvarozó cég intézkedési lehetőségeit is figyelembe véve kell állást foglalnia (Kúria Gfv.III.30.471/2022/6.).

[49] A jelen esetben az alperes által is elismerten olyan szállítóeszközt használt az elektronikai termékek fuvarozásához, mely egyrészt oldalt ponyvával volt fedett, másrészt a raktér ténylegesen nem volt zárható, azt kulcs nélkül, kézi erővel is ki lehetett nyitni. Ezen körülményre is figyelemmel kisebb jelentősége van annak, hogy a sofőr ténylegesen őrzött parkolóban állt-e meg a pihenőidejére, de az alperes ezt a tényt sem tudta bizonyítani. A megismételt eljárásban becsatolt képernyőfotón látható piktogram arra utal, hogy a parkoló őrzött volt (bár a fotó jelmagyarázatot nem tartalmazott), ugyanakkor a gépkocsivezető tanúvallomása szerint a pihenőhely nem volt őrzött: „maga a kamionparkoló rész nem őrzött, de közvilágítás azonban van” (4.G.20.372/2023/25. jegyzőkönyv 3. oldal).

[50] Mindezekből az ítéltábla arra következtetett, hogy az alperes a fuvarozási szerződésben kapott megbízói utasítás teljesítését elmulasztotta (az intézkedési lehetőségeit nem merítette ki), ami nyilvánvalóan növelte a bűncselekmény elkövetésének lehetőségét. Emiatt pedig nem lehetett megállapítani azt, hogy a kár a fuvarozó részéről elkerülhetetlen körülmény miatt következett volna be.

[51] Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a CMR-egyezmény 29. cikke csak a IV. fejezetben foglalt, a fuvarozó felelősségét kizáró, vagy korlátozó rendelkezések alkalmazását zárja ki, ezért az alperes a III. fejezet 7. cikkének 1. pontjában foglaltak bizonyítása esetén - a 29. cikk alkalmazhatóságától függetlenül - mentesülhetett volna a kár vagy a kár egy részének megtérítésére vonatkozó kötelezettsége alól. A fentebb írtak szerint azonban az alperes a CMR-egyezmény 7. cikkének 1. pontjában írt - a feladó felelősségét megalapozó - körülmények fennállását nem bizonyította.

[52] Nem adott okot az elsőfokú ítélet megváltoztatására vagy hatályon kívül helyezésére az sem, hogy az elsőfokú bíróság nem tért ki a határozata indokolásában arra, hogy miért hagyta figyelmen kívül az alperes által hivatkozott Fővárosi Törvényszék G.44487/2017/81. számú ítéletben foglaltakra. A Pp. 346. § (5) bekezdése értelmében az ítélet jogi indokolásában a bíróságnak fel kell tüntetnie azokat az okokat is, amelyek miatt jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: a Kúria közzétett határozata), vagy az arra irányuló indítványt elutasította. Az alperes által megjelölt határozat nem esett ebbe a körbe, emellett a hivatkozott döntés tényállása is eltért a perbelitől annyiban, hogy ott a felperes nem a CMR Egyezmény 23. Cikk. 3. pontjában foglaltak szerint kérte a kára megtérítését.

[53] A fentiek miatt az ítéltábla az elsőfokú ítéletet – az alperest terhelő tőkeösszeg érintetlenül hagyásával és az indokolás részbeni kiegészítésével – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján csupán az alperes által fizetendő késedelmi kamat mértékét illetően változtatta meg, figyelemmel arra, hogy a CMR Egyezmény 27. cikk 1. pontja a kártérítés után 5% mértékű kamat fizetését írja elő.

[54] Az eredménytelenül fellebbező alperes a fellebbezéssel felmerült költségeit a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján maga viseli, míg a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes Pp. 81. § szerint felszámított másodfokú perköltségét, ami a 17/2024 (XII.9.) IM.r. (Ükr.) 3. § (1) bekezdés a) pontja szerinti 227.227,- Ft + ÁFA ügyvédi munkadíjból áll.

[55] Észlelte az ítéltábla, hogy az alperes az alapügyben hozott ítélet elleni fellebbezésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 46. § (1) bekezdés szerinti 372.324,- Ft-nál 5.676,- Ft-tal több illetéket (378.000,- Ft-ot) fizetett meg, továbbá az alapügyben hozott ítélet hatályon kívül helyezését követően a megismételt eljárásban hozott ítélet elleni fellebbezésére is megfizetett 363.563,- Ft fellebbezési illetéket, noha ez utóbbi alól az Itv. 51. § (1) bekezdése alapján mentesült. Emiatt az Itv. 80. § (1) bekezdés f) pontja alapján az alperes által megfizetett 5.676,- + 363.563,- Ft = 369.239,- Ft fellebbezési illeték kérelemre történő visszatérítésének van helye. Az Itv. 81. § (2) bekezdés értelmében az ítéltábla – az elsőfokú bíróság útján – az erre vonatkozó határozatát az alperes székhelye szerint illetékes állami adóhatóságnak küldi meg.

Győr, 2026. április 16.

dr. Szalay Róbert sk.

dr. Kovács Zsolt sk.

dr. Konarik Attila sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró